

## AKTIVITA 8: PREČO DOMA POMÁHAME?

**Ročník:** 3. ročník

### Témy ISCED:

#### Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine

Hlbšie poznanie vlastnej rodiny (ako poznám svoju matku, svojho otca, súrodencov...). Uplatňovanie sociálnych zručností v rámci rodiny (byť empatickým, otvorene a citlivo komunikovať, byť asertívnym...). Zdravá a nezdravá kritickosť. Reflexia nad vlastnou kritickosťou v rodine. Pochopenie rodičov a súrodencov, dobré vzťahy v rodine, tolerancia a rešpektovanie autority, vzťahy medzi súrodencami. Rešpektovanie pravidiel hry (práva a povinnosti) v rodine.

**Téma Detského činu roka:** Pomoc rodine

**Čas:** 45 minút

#### Ciele:

- žiak dokáže pomenovať sociálne zručnosti v rámci rodiny
- žiak zaujíma stanovisko v súvislosti s povinnosťami a pravidlami v rodine
- žiak pomenováva dôvody motivácie na rešpektovanie autority a pravidiel v rodine

#### Pomôcky:

školská tabuľa, krieda, vyhradený voľný priestor v triede (napríklad pred tabuľou) alebo na chodbe

#### Príloha č. 1 – listy / možná inšpirácia

#### Postup:

### EVOKÁCIA – 10 minút

1. Rozdeľte priestor tabule na dve časti. Na jednu stranu napíšte: „RODINA – ako sa iní starajú u mňa“ a na druhú stranu „RODINA – ako sa o ostatných starám ja“.
2. Vyzvite žiakov aby postupne menovali príklady pomoci a starostlivosti v rámci rodiny. Môžete si pomôcť otázkami:  
Láska a starostlivosť – ako sa prejavuje v rodine? Ako sa naša rodina stará o nás a ako sa zasa my staráme o našu rodinu? V čom všetkom pomáhame? V akých situáciách je naša pomoc potrebná? Pomáhame doma pravidelne? Ako?



## UVEDOMENIE – 20 minút

1. Nasledujúcu aktivitu uveďte týmto spôsobom: „Rodina, to sú naši najbližší ľudia, s ktorými zdieľame spoločný čas a priestor života. Aby sme mohli spolu dobre spolunažívať, musia v rodine platiť nejaké pravidlá. Aké pravidlá platia pre vás /vo vašej rodine?“
2. Na zemi vytvorte priestor názorovej škály, kam sa žiaci budú môcť postaviť. Predstavte im techniku názorovej škály, pričom jeden kút priestoru bude reprezentovať názor „ÁNO“ a druhý – opačný kút bude reprezentovať „NIE“. Priestor medzi týmito pólmi reprezentuje názor „niekde medzi“ (skôr áno, skôr nie, ani /ani).
3. Oboznámte žiakov s priebehom tejto aktivity: vy budete čítať rôzne tvrdenia a oni sa vždy postavia na názorovú škálu tak, aby vyjadrili svoj (čiastočný alebo úplný) súhlas či nesúhlas s daným tvrdením.
4. Čítajte im tvrdenia:

- Doma bežne vysávam.
- Urobil som mojím raňajky do postele.
- Umývanie riadov je ženská práca.
- Vodím mladších súrodencov do škôlky /školy.
- Moju izbu si nikdy neupratujem.
- Pomáham rodičom s nákupmi.
- Keď som chorý, moji najbližší sa o mňa postarajú.
- Domáce úlohy si robím sám do seba, netreba mi ich pripomínať.
- Chodím čisto oblečený, lebo rodičia mi peru.
- Keď bola mama chorá urobil/a som jej čaj.
- Rád vynášam smeti.
- Viem niečo malé uvariť.
- Keď vidím, že niekto doma potrebuje pomoc, ponúknem mu ju.
- Som rád, keď mame pomôžem a ona je spokojná.
- Doma nikdy nepomáham, lebo to je nuda.
- Keby bolo treba, vedel by som pomáhať oveľa viac ako doteraz, možno aj viac ako si viem sám predstaviť.



## REFLEXIA – 15 minút

1. Na čo ste prišli v tejto aktivite? Doplňte schému na tabuli o nové poznatky.
2. Prečítajte žiakom úryvok z listu:  
*„Nedávno som mal dobrý nápad. Moja babka ochorela a nevládala si navariť jedlo. Všetci sme vedeli, že nemôže zostať bez obeda, a tak sme rozmýšľali, ako to zariadiť. Aj ja som premýšľal. Mám babku rád. Keď som sa narodil, tak sme u nej bývali a babka sa o mňa starala. Teraz potrebovala starostlivosť ona. Zrazu som vedel, ako jej pomôžem. Napadlo mi, že by som jej mohol nosiť obedy zo školskej jedálne. Ráno, keď som išiel do školy, som mal nachystaný obedár, do ktorého mi v jedálni vložili obed. Takto to trvalo po celý čas, čo bola chorá a neschopná postarať sa o seba. Keď vyzdravela, za moju pomoc mi dala čokoládu. Bol som rád, že som svojej babke pomohol.“*  
*List napísal a skutok vykonal Peter Mezei, v šk. roku 2013/2014 žiak 5. triedy, ZŠ Podzáhradná 51, Bratislava*
3. Pokúste sa spoločne so žiakmi zdefinovať ďalšie možnosti pomoci v rodine, ktoré vás doteraz nenapadli. Ak by vznikla podobná špeciálna situácia akú opísal pisateľ tohto listu, ako inak by sme ešte vedeli niekomu rodine pomôcť?
4. Dajte žiakom za úlohu zamyslieť sa nad tým, prečo vlastne toto všetko (aktivity napísané na tabuli) robíme. Aká je naša hlavná motivácia? Prečo robíme pre našu rodinu aj veci, ktoré nás nie vždy bavia? Z čoho pramení naša vôľa starať sa o členov našej rodiny? Prečo nám to nie je jedno? Svoje názory (krátke) napíšu anonymne na papieriky, ktoré vyzbierajte a následne prečítajte pred triedou. (predpokladaný výsledok by mal byť v zmysle „robíme to nezištne, z lásky“ „lebo ich máme radi“...atď.)



## Príloha č. 1 – listy / možná inšpirácia

„Prišla zima...Napadal kopec snehu a takmer každý deň snežilo znovu. Pre väčšinu ľudí to bolo super. Šli by stavať snehuliakov, lyžovať sa či guľovať. No pre mojich starých rodičov, tak ako pre iných starých či chorých ľudí, to nie je nič jednoduché. Dedko nevládze chodiť, pretože je po operácii bedrového kĺbu a babka má, bohužiaľ, Alzheimerovu chorobu. Treba sa o ňu neustále starať. A kopa snehu pre nich znamenala aj kopec starostí. Čo sme teda urobili? Klasika – každé ráno pred vyučovaním – prezliecť sa, umyť si zuby, zbaliť si jedlo a pitie na desiatu a vyraziť. Keď však bol vonku sneh, museli sme byť rýchlejší, aby sme mohli zájsť k dedkovi a babke odhrnúť. Nebola to ľahká práca, pretože sme museli odhrnúť pomerne veľkú plochu, ale ani najťažšia. Dedko po nás väčšinou zobral soľ a posypal chodník, aby mu to nezamrzlo. Takto to pokračovalo celú zimu s tým, že ak jeden z nás, ja alebo brat, skončil v škole ako druhý, tak sme išli k dedkovi pozrieť, v akom stave má chodník.“

List napísal a skutok vykonal Filip Kotek, v šk. roku 2012/2013 žiak tercie, skutok vykonal Lukáš Kotek, v šk. roku 2012/2013 žiak primy, Gymnázium Hubeného 23, Bratislava

Pomoc detí v rodine by mala byť vo väčšej miere samozrejmosť. Aj naša škola má takú žiačku, je ňou šiestačka Zuzka. Pre veľkú vyťaženosť rodičov sa musí starať o svojich troch mladších súrodencov. Zuzka každé ráno vychystá svojich súrodencov, pripraví im desiate a oblečenie. Najmladšieho Mateja odprevadí do škôlky a rovnako ho po vyučovaní zo škôlky zoberie a všetci štyria odchádzajú spoločne domov. Doma Zuzka pomáha súrodencom s prípravou na vyučovanie a s domácimi úlohami. Okrem toho pomáha pri domácich prácach, nákupoch a v záhrade. Zuzka je skromné dievča, ktoré tieto skutky nepovažuje za nič výnimočné.

Skutok vykonala Zuzana Popelašová, v šk roku 2007/2008 žiačka 6. triedy ZŠ a MŠ Palín 104

Volám sa Jakubko. Mám 7 rokov, Vedľa nášho domu býva aj naša prastará mama, lenže v menšom dome. Takto spolu bývame na jednom spoločnom dvore. Moja prastará mama má 84 rokov. Je skoro vždy usmiata a preto ju m veľmi rád. Minulú jeseň si na dvore, keď zbierala orechy, zlomila ruku. Ruku mala zlomenú dosť nešťastne na dvoch miestach. Keďže je už dosť stará mala sadru na ruke veľmi dlho. Keď jej dali lekári sadru dole, povedali jej, že ju treba poriadne rozhybať. A pri tom som mojej prastarej mame pomáhal práve ja. A to tak, že som s ňou pravidelne precvičoval cviky, ktoré jej pán doktor odporučil. Pri cvičení ju ruka dosť boľievala a niekedy aj jojkala. Potom sme sa na tom spolu smiali. Keď sa chcela prejsť po dvore, chytil som ju pod pazuchu a pomaly sme sa prechádzali. Svoju prastarú mamu mám veľmi rád a teším sa z toho, že ruku má už skoro vyliečenú a už ju takmer nebolí, Hovorí mi, že to aj preto, lebo som s ňou pravidelne cvičil.

List napísal a skutok vykonal Jakub Spevák, v šk. roku 2003/2004 – 1. trieda ZŠ Malachov

